

Stig är klövgubbe i tio värmländska socknar

- En kossa med fina klövar mår bra och mjölkar mycket

Den här klöven behöver puts...

...och så här fin blir den.

Stig Johansson kallar sig själv klövgubbe. Han åker omkring i hela västra Värmland och ser till att kossorna har fina och välputsade klövar.

Det är viktigt för en kossa att ha snygga klövar. Då mår hon gott och mjölkar mycket mer.

Den här dagen är det Rönna, Flora, Krona, Spätta och Petra på Färnersruds gård i Sölje som ska få såväl mani- som pedikyr. Stig Johansson vet hur en vacker klöve ska se ut: Väl avskalad under och tvärt avhuggen framtill.

Det är lite oroligt i ladugården den här morgonen. När Stig svänger in på gårdsplanen med sin "verkarstol" på hjul efter bilen börjar kossorna småprata med varandra. De kommer ihåg sist han var här. Det var inte trevligt att sitta fastspänd i järnstolen. Men visst blev man snyggare efteråt.

Rönna, nummer fem i ordningen, har bestämt sig. Någon klövvård ska det inte vara i dag. Hon kastar huvudet bakåt, tar spjörn med alla fyra klövarna i lagårdsbacken och håller emot allt vad hon kan. Men efter litet övertalning och några extra ryck i tömmen ger hon med sig. Efter några minuter är Rönna lika fin om fötterna som sina båsgrannar. Nöjd och belåten knallar hon in i värmen i lagårn igen.

Tvårs igenom hönshuset

Stig är van vid hårda duster med trilskande kossor:

— Du skulle ha varit med på en av gårdarna här i närheten. Där gick en av kossorna tvärs igenom hönshuset två gånger innan vi fick tag i henne.

Stig skrattar gott när han berättar om dråpliga händelser på bondgårdarna. Han besöker hundra gårdar varje år.

Han är klövgubbe i tio socknar från Gunnarskog i norr till Värmlands Näs och Säffle i söder.

Hur man upplever världen beror mycket på vilket yrke man har. Stig har sin uppfattning. I Arvikatrakten är det ofta litet si och så med klövvården. I Stigs ögon är detta "De Långa Klövarnas Land".

Stig Johansson sköter klövvården vid sidan om sitt eget jordbruk i Gunnarskog. Frugan Ethel hjälper till på klövresorna i bygderna. Hon har speciell god hand med kossorna. Talar lugnande med dem, binder fast dem i stolen och ser till att hornen inte är för spetsiga. Rönna råkar illa ut. Hon får hornen avsågade eftersom de är litet spetsiga.

Slingrande byvägar

Stig Johansson kör många hundra mil varje år på slingrande byvägar till avlägsna gårdar. Så långt att en taxeringsman en gång ville ha en förklaring på alla mil Stig uppgivit i sin deklaration. Stig förklarade:

— Klövarna kommer inte på posten. De sitter på korna. Och jag måste ända fram.

Stigs uppgifter godkändes. Det är viktigt att vårda kos-

sornas klövar. Det är Stig Johansson och Arvid Eriksson på Färnersruds gård överens om.

— Klövarna bör ses över varje år. Får de växa finns bl. a. risken att de trampar sig på juvret med inflammation som följd. Då kan många hundra liter mjölk spolieras och därmed stora summor pengar.

— Det är väl värt pengarna, säger Arvid. För det första beräknar man att korna lämnar fem procent mer mjölk om de har välputsade klövar bara därför att de mår bra. Och så kanske man sparar in ett klövtramp per år.

Klövvårdare av en slump

Stig Johansson blev klövvårdare av en slump:

— Jag ringde Mejeriföreningen för att få mina egna kor justerade. Kön var så lång att jag fick vänta flera månader. I rena ilska skaffade jag en verkarstol och gav mig iväg ut i bygderna.

Nu har Stig varit klövgubbe i snart två år och trivs med det.

— En träffer möcke trevligt och stöligt folk, skrattar han.

Stig har en känsla av att det ofta slarvas med klövvården på sina håll. Han har själv fått ta itu med klövar som varit närmare halvmeter långa.

— Det har hänt att kor slutat äta därför att de varit irriterade av vanvårdade klövar. Därmed har de heller inte mjölkat en droppe.

— Såna kossor är glada när man kommer, säger Stig.

Det var ett år sedan Stig senast besökte Färnersruds gård. Om ett år kommer han tillbaka med klubban och kniven — de enda verktygen — igen. I dag står 13 kossor och tre kvigor med nyputsade och fina klövar i Arvid Erikssons ladugård.

INGMAR NORLÉN

Stig Johansson från Gunnarskog är klövgubbe i tio socknar.

Det är inte lätt att vara kossa alla gånger. Att bli fastspänd i alla fyra benen och det kryllar av folk. Stig och Ethel Johansson jobbar med klövarna och lantbrukarna Erik och Arvid Eriksson tittar på.